

Havrda, J.– Kovář, M. – Žďárská, A. 2015: Archeologický výzkum pražského Klementina v roce 2014, In: Archeologické výzkumy v Čechách 2014 (sborník referátů z informačního kolokvia). Zprávy České archeologické společnosti, supplémentum 97, 41-42.

V průběhu srpna až listopadu 2014 prováděl archeologický odbor NPÚ, ú. o. p. v hl. m. Praze záchranný archeologický výzkum v prostoru bývalé jezuitské koleje Klementina. Výzkum, který navázal na dokumentaci z let 2012 a 2013, se uskutečnil v rámci 2. etapy revitalizace areálu. Ukončení této etapy je plánováno na rok 2015. Terénní práce se soustředily v prostoru liniového výkopu pro kabelovod situovaného v jižní části Hlavního nádvoří.

Západní partie výkopu před kostelem sv. Klimenta byla prozkoumána na podzim roku 2013 a v zimě r. 2014. Ve středověku se právě zde nacházelo východní kídlo dominikánského kláštera, který byl postaven krátce po roce 1227. Ve střední části výkopu se podařilo v hloubce 0,5 m pod současným povrchem hlavního nádvoří, nedaleko od hlavního vchodu do knihovny, zachytit pozůstatky lineární zděné konstrukce severojižní orientace vyzděné z opukových kvádrů. Jedná se o relikt východní obvodové zdi kapitulní síně, která byla součástí východního kídla kvadratury konventu dominikánů. Východně od kapitulní síně se podařilo zachytit dvojici oporných pilířů náležejících k polygonálnímu závěru kaple kapitulní síně.

Další památkově cenné konstrukce byly odkryty východně od kapitulní síně, a to před bývalou jezuitskou tiskárnou. Jedná se o pozůstatek jednotraktu pibličně severojižní orientace, který měl s největší pravděpodobností obdélný půdorys. Z této stavby bylo odkryto především východo-západně orientované zdivo jižní stěny v délce 10 m. Těžká odkryté zdi se pohybuje od 1,4 do 1,6 m. Jižní líc zdiva je vyzděná z opukových kvádrů. Suterén traktu byl zaklenut valenou klenbou a jeho jihozápadní nároží bylo dodatečně zesíleno přízdívkou. Ještě v gotice byl k východnímu průelí zjištěného traktu přidán objekt, který byl následně dále upravován. K jižnímu průelí objektu byla druhotně přistavěna dvojice pibličně kvadratických přístavek, patrně raně novověkých jímek. Svrchní partie jižní kvádrůvé zdi vykazuje stopy mladších stavebních zásahů, ke kterým patří i dodatečně vlámanou patu valené klenby v jejím západním lici. Koruna zdiva se místy nalézá jen 0,46 m pod současným povrchem (tj. 189,38 a 189,74 m n. m.). Dalším středověké konstrukce navazující na tuto ze se nacházejí severním směrem v místě Hlavního nádvoří a haly služeb.

Na základě srovnání s nálezem částí budov středověkého dominikánského kláštera učiněnými v roce 2013 na Studentském nádvoří a v západní části Hlavního nádvoří Klementina, a po vyhodnocení dostupných historických plánů, lze považovat nově zjištěné konstrukce za součást okrajové zástavby areálu. Tomu též nasvědčuje použití stejné stavební technologie. Charakter objeveného zdiva nevyplývá spojitost s hutí, která se podílela na výstavbě nejstarších objektů Aněfského kláštera v polovině 30. let 13. století. Lze též předpokládat volnější souvislost s výstavbou dalších škvádrůvých objektů na Starém Městě, jejichž vznik je kladen do období vlády krále Václava I.

Pozůstatky staršího osídlení se podařilo zachytit pouze ve střední části zkoumané plochy, kde došlo k prohloubení výkopu až na úroveň geologického podkladu lokality. Jednalo se zejména o část zahloubeného domu z 12. až 1. pol. 13. století a několik raně středověkých pyrotechnologických objektů. Nejstarším nálezem byly dva raně středověké kostrové hroby orientované ve směru severovýchod-jihozápad, které se zahlubovaly do podlovního sedimentu (dno 186,80 m n. m.). Ve výbavě jednoho z nich se objevilo dřevěné v

s železným kováním. Zásypy hrob tvořil materiál podloží bez jakýchkoli příměsí. To naznačuje, že lokalita nebyla v době vzniku pohřbiště osídlena. S největší pravděpodobností se jedná o součást pohřbiště datovaného do 2. poloviny 9. až počátku 10. století, které bylo zachyceno v prostoru Studentského nádvoří v roce 2013. Na základě dostupných informací o jeho rozsahu i orientaci hrob lze usuzovat, že další části pohřbiště se nalézají severním i západním směrem na Hlavním nádvoří a pod halou slufeb.